

Trondheim kommune
Fagenhet for oppvekst og utdanning
Erling Skakkes gate 14
7013 Trondheim

Deres ref
16/38055/999///

Vår ref
16/4653 SL MB/KR

Dato
19.01.2017

Klage på avslag om tilgang til ligningsopplysninger

Departementet viser til Skattedirektoratets oversendelse 18. november 2016 av saksdokumentene i sak om klage over avslag om tilgang til ligningsopplysninger fra Trondheim kommune, Fagenhet for oppvekst og utdanning.

Saken gjelder Skattedirektoratets avgjørelse av 6. september 2016 om avslag på søknad om tilgang til ligningsopplysninger.

Sakens bakgrunn

Trondheim kommune søkte 1. september 2016 om tilgang til ligningsopplysninger i forbindelse med behandling av søknader om redusert foreldrebetaling for barn i barnehage og skolefritid. Det fremgår av søknaden at kommunen trenger tilgang til lønns- og kapitalinntekt for familier som søker moderasjon.

Skattedirektoratet avslo søknaden i brev av 6. september 2016 med begrunnelsen at det ikke er grunnlag for å gi tilgang til de forespurte opplysningene ettersom opplysningene er underlagt taushetsplikt, jf. ligningsloven § 3-13 nr.1.

Skattedirektoratet oversendte 18. november 2016 klagen til Finansdepartementet.

Departementets vurdering

Utgangspunktet etter ligningsloven § 3-13 nr. 1 (f.o.m. 1. januar 2017 er ligningslovens bestemmelser om taushetsplikt videreført med samme ordlyd i skatteforvaltningsloven) er at *«Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til ligningsforvaltningen, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det han i sitt arbeid har fått vite*

om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold.»

Det følger av ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav h at taushetsplikten likevel ikke er til hinder for at opplysningene gis *«til andre ifølge lovpåbud som fastsetter eller klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal være til hinder for å gi opplysningene.»*

I henhold til bestemmelsens ordlyd må det foreligge et klart rettslig grunnlag som hjemler ligningsmyndighetenes adgang til å tilgjengeliggjøre opplysningene.

Trondheim kommune viser til forskrift om foreldrebetaling som pålegger kommunen å behandle søknader om redusert foreldrebetaling. Det følger av forskriftens § 3 femte ledd at søknader om moderasjon skal inneholde siste års selvangivelse og skattepliktig kapital- eller personinntekt, eller annen dokumentasjon for inntekt.

Departementet tolker forskriften dithen at plikten til å fremlegge dokumentasjon påhviler foreldrene selv og at forskriften ikke fastsetter eller klart forutsetter at Skatteetaten skal tilgjengeliggjøre ligningsopplysninger for kommunen.

I nærværende sak er det departementets oppfatning at forskrift om foreldrebetaling ikke oppfyller det klare hjemmelskravet som oppstilles i ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav h.

På bakgrunn av ovennevnte vurdering kan Skatteetaten ikke gi Trondheim kommune tilgang til ligningsopplysningene med hjemmel i ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav h.

Trondheim kommune anfører videre at tilgang til ligningsopplysningene er nødvendig for å utøve offentlig myndighet jf. personopplysningsloven § 8 bokstav e.

I henhold til personopplysningsloven § 5 er lovens virkeområde begrenset til behandling av personopplysninger *«om ikke annet følger av særskilt lov som regulerer behandlingsmåten.»*

I nærværende sak vil ligningslovens bestemmelser om taushetsplikt utgjøre slik særskilt lov som regulerer behandlingsmåten. Den mer generelle personopplysningsloven som etter lovens § 2 pkt. 1 gjelder *«opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson»* hjemler således ikke innhenting av personopplysninger som er underlagt taushetsplikt fra Skatteetaten.

Departementet fastslår derfor at personopplysningsloven § 8 bokstav e ikke gir Trondheim kommune hjemmel for utlevering av taushetsbelagte ligningsopplysninger.

Trondheim kommune viser videre til ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav a som fastsetter at taushetsplikten etter nr. 1 ikke er til hinder for at opplysningene gis *«til offentlig myndighet som kan ha bruk for dem i sitt arbeid med skatt, toll, avgifter, trygder, tilskudd eller bidrag av offentlige midler.»*

Det er på det rene at Trondheim kommune utgjør offentlig myndighet og at kommunen kan regnes for å ha bruk for opplysningene i sitt arbeid med tilskudd eller bidrag av offentlige midler.

I henhold til bestemmelsens ordlyd *kan* derfor ligningsopplysningene utleveres til kommunen. Spørsmålet er hvor klare føringer som bør foreligge for at opplysningene ikke skal tilgjengeliggjøres.

Det følger av lovens forarbeider (Ot. Prp. nr. 29) at «[d]en nære sammenheng det ofte er mellom skattesystemet og trygdeordninger eller offentlige tilskudd eller bidrag til skattyterne, tilsier at taushetsplikten ikke bør hindre at opplysninger som legges til grunn for skatteligningen også brukes for å vurdere skattyternes rett til utbetaling av offentlige midler.»

Tilgjengeliggjøringen av ligningsopplysninger for andre offentlige organer kan også ha en viktig kontrollfunksjon som kan bidra til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser mellom ulike offentlige organers opplysninger om en persons inntekts- og kapitalforhold.

Hensynet til effektivitet i forvaltningen taler ytterligere for tilgjengeliggjøringen av opplysningene. Slik kommunen selv påpeker vil elektronisk tilgang til ligningsopplysningene kunne forenkle arbeidet med kommunens lovpålagte oppgaver.

På den annen side utgjør ligningslovens bestemmelser om taushetsplikt en vesentlig personverns- og rettssikkerhetsgaranti som er helt avgjørende for borgernes tillit til ligningsmyndighetene. I lovens forarbeider (Ot. Prp. nr. 29) heter det blant annet «[t]aushetsplikten har til formål å verne skattytere og andre mot at opplysninger til ligningsmyndighetene om deres individuelle forhold blir kjent av uvedkommende.»

I lys av den omfattende opplysningsplikten skattebetalerne pålegges er det avgjørende at disse har tillit til at etaten ikke videreformidler ligningsopplysninger i større grad enn hva loven forutsetter. Motstrid mellom etatens adgang til å utlevere opplysninger etter § 3-13 nr. 2 bokstav a og forskrift om foreldrebetaling vil således være lite tillitsvekkende. Det vil m.a.o. være uheldig dersom etaten utleverer ligningsopplysninger etter § 3-13 nr. 2 bokstav a når det klart forutsettes i forskrift om foreldrebetaling at foreldrene selv skal fremlegge disse opplysningene.

Det faktum at kommunen selv har mulighet til å innhente opplysningene direkte fra de foreldrene som ønsker å søke om moderasjon, taler ytterligere for at *kan*-bestemmelsen i § 3-13 nr. 2 bokstav a bør tolkes innskrenkende.

Til tross for ovennevnte momenter tilsier effektivitetshensynet og hensynet til en smidig forvaltning at opplysningene likevel bør utleveres til kommunen. Departementet fastslår derfor at Skatteetaten kan gi Trondheim kommune tilgang til taushetsbelagte ligningsopplysninger på grunnlag av ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav a, videreført i skatteforvaltningsloven § 3-3 bokstav a

Departementet ber om at kommunen finner en egnet måte for å informere søkere om redusert foreldrebetaling om at ligningsopplysningene utleveres.

Konklusjon

Finansdepartementet gir Trondheim kommune medhold i sin klage og har kommet til at Trondheim kommune har krav på tilgang til opplysningene med hjemmel i skatteforvaltningsloven § 3-3 bokstav a.

Med hilsen

Helle Harbou-Hals e.f.
avdelingsdirektør

Mirjam Bierling
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Skattedirektoratet

Kunnskapsdepartementet